

Aktuell information

Till ny professor

i rättssociologi vid institutionen i Lund har regeringen utsett Håkan Hydén.

Efter juris kandidatexamen 1969 och filosofie kandidatexamen 1976, doktorerade Hydén i rättssociologi 1978 på avhandlingen *Rättens samhällseliga funktioner*. Sedan disputationen har han varit verksam vid Institutionen för handelsrätt i Lund. 1984 antogs han som oavlönad docent i civilrätt vid Lunds universitet

Vi hälsar Håkan Hydén välkommen till institutionen och önskar honom lycka till i sin fortsatta verksamhet

Bologna

Från den internationella rättssociologiska världskongressen, som 1988

avhölls i Bologna, rapporterar **Per Stjernquist** och **Lars Ericsson**:

"Inom ramen för det gamla Bologna-universitetets 900-årsjubileum hölls en internationell kongress för rättssociologi från den 30 maj till den 3 juni 1988. Den hade organiserats av ISA Research committee on sociology of law i samarbete med Bologna universitet och "universitetsfilialen" i Ravenna. Arrangörerna med generalsekreteraren professor **Vincenzo Ferrari** i spetsen hade inte skytt någon möda att göra den yttre ramen för kongressen så festlig och minnesrik som möjligt. Städerna Bologna och Ravenna försökte faktiskt övertrumfa varandra i gästfrihet.

Kongressen öppnades av professor **van Houtte** från Antwerpen. I sitt tal framförde han som sin mening att rättssociologin för sin överlevnad skulle vara beroende av att

man kunde vidmakthålla en nära anknytning till de juridiska fakulteterna. Om den i stället inrangerades som en av många samhällsvetenskaper, skulle den endast tilldelas en marginell existens. Det var en åsikt som mycket kritiserades inte bara från svenskt håll utan också från sådana länder som Polen och Storbritannien. Enligt dessa visade erfarenheten att ett inlemmande i de juridiska fakulteterna ledde till rättssociologins död som självständig vetenskap. Här blotades en djup splittring i synen på rättssociologin. Medan intresset i somliga länder är koncentrerat på juristprofessionen och dess ideologi samt på domstolarna, så är man i andra länder mer inställd på att belysa rättens betydelse för samhället i dess helhet och för alla samhällsgrupper.

Kongressen utgjorde inte något undantag från den allmänna erfarenheten att betydelsen av en stor kongress ligger mindre i dess ämnesmässiga innehåll än i de möjligheter den ger att knyta personliga kontakter med forskare från andra länder. Bologna-kongressen hade samlat flera hundra deltagare, representerande alla världsdelar och alla politiska samhällssystem. Den hade på dagordningen tre allmänna teman, nämligen "Law, history and sociology", "Sociology of human rights", och "Sociology of law, economy and production".

Det är ju ytterst allmänna och konturlösa ämnen. Talarna läste upp sina papers med entonig röst och ofta med snälltågsfart. Trots detta höll de aldrig den bestämda tiden och det blev därför mycket liten tid över för diskussion. Den diskussion som ändå förekom led f.ö. av att

någon egentlig problemstrukturering aldrig gjordes från diskussionsledarnas sida.

Då tycks åtminstone vissa av de speciella arbetsgrupperna ha fungerat bättre. Deltagarantalet var ofta ganska litet och i den situationen blev det naturligare att diskutera de presenterade projekten. Men även här märktes bristen på problemstrukturering. Man dryftade enskilda projekt och inte övergripande problem.

En viktig insats har kongressledningen gjort genom att begära redogörelser för den rättssociologiska forskningen läge och rättssociologins institutionella ställning från ett mycket stort antal länder. Ett 40-tal sådana rapporter hade inkommit. Den mycket genomarbetade svenska rapporten har författats av **Antoinette Hetzler**. För första gången i historien har man också fått en rapport från Kina, skriven av **Zheng Hangsheng** (Beijing) på ett både intresseväckande och frispråkigt sätt. Av övriga rapporter kan särskilt nämnas den från Storbritannien (**Roger Cotterrell**, London) och den från Italien (**Valerio Pocar**, Milano), som fint illustrerar den förut nämnda splittringen mellan olika intresseinriktningar inom rättssociologin. Nämnas bör kanske också den portugisiska rapporten (**Teresa Pizarro Beleza**, Lissabon) eftersom den särskilt uppmärksammar rättsantropologiska aspekter, vilka eljest blivit ganska bortglömda i redogörelserna.

Rapporterna kommer att tryckas i ett samlingsverk tillägnat professor **Renato Treves** (Milano), som introducerade rättssociologisk forskning och undervisning i Italien. I detta samlingsverk kommer

också att ingå ett antal kritiska utvärderande kommentarer till samtliga nationella rapporter, för vilka några särskilt anmodade forskare kommer att ansvara.

Man har det allmänna intrycket att rättssociologin håller på att bli alltmer internationaliserad. Ett lustigt exempel härpå är att den nuvarande innehavaren av professuren i rättssociologi i Turin, **Amadeo Cottino**, fått sin utbildning i Sverige och disputerat i Umeå på en avhandling om den grå arbetskraften i Italien och lagstiftningens effektivitet.

För oss svenskar – och även andra – var det irriterande att ingenting under konferensen startade på utsatt tid. Det var "the Italian way of life" men inte desto mindre till förtret för alla oss som kan klockan. Ett annat mörkt moln som från mitten av konferensen vilade över oss var att tågpersonalen strejkade, vilket hotade göra det omöjligt att lämna Bologna under avslutningsdagen. Konferensledningen vidtog tyvärr inga åtgärder för att underlätta vår hemfärd.

Regeringen

har beslutat tilldela **Antoinette Hetzler** vid Rättssociologiska institutionen programstöd för långsiktig kunskapsuppbyggnad inom området "Socialförsäkringens tillämpning och relation till arbetslivet". Stödet är avsett att utgå under en 10-årsperiod med 550.000 kr per år och avser i första hand två forskartjänster.

Eric Tucker,

assistant professor vid den juridiska fakulteten, York University, Toronto, tillbringade tre månader under våren som gästforskare vid Rättssociologiska institutionen i Lund. Tucker, som inriktar sin forskning på utvecklingen och tillämpningen av arbetsmiljölagen i Toronto, hade ambitionen att på ort och ställe studera den svenska arbetsmiljörörelseringen, och att göra en komparativ analys mellan Sverige och Canada.

Hans teoretiska modell går, starkt förenklat, ut på att det kapitalistiska samhällets ekonomiska bas skapar klasskonflikter, och även om konflikterna kan lösas, eller mildras, genom olika mekanismer, är de i alla händelser avgörande för utfallet av implementeringen av olika rättsliga reformer på arbetslivets område. Olika regleringsstrategier blir enligt hans synsätt beroende av intressen och resurser.

I två föreläsningar på institutionen gick Tucker till hårt angrepp på Oxfordskolans "förhandlingsmodell" för implementering av regleringar, men han mötte hårt motstånd när det visade sig att Oxfordskolans förebild var **Per Stjernquists** modell med "mjuka" regleringsstrategier.

Det var uppfriskande för institutionens intellektuella liv att gästas av en marxistisk forskare som klart och kunnigt redovisade sina premisser och som försvarade en ganska traditionell samhällssyn gentemot nyare utvecklingstendenser, bl a när det gäller teorier om staten.

Tucker hade i sin egen forskning ganska stora besvär med språket, men med tolkhjälp från institutionen lyckades han genomföra drygt 40 intervjuer, ett stort antal indust-

ribesök samt analys av rättskällor och utvärderingsrapporter rörande Arbetsmiljölagen. Dessvärre blev den övergripande slutsatsen att de bägge länderna lämpade sig mindre väl för en jämförelse.

Det var intressant att notera hur Tucker som jurist kände sig mera hemma i de historiska analyserna,

medan intervjuer och andra metoder skapade stor osäkerhet – och så småningom missnöje. Detta senare kan naturligtvis också ha berott på språksvårigheterna.

Genom Eric Tuckers besök har institutionen förstärkt banden med York University och dess Osgood Law School.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET

89 -03- 0 6

LUND